

Advocacy Center
for Democratic Culture

2023

GODIŠNJI IZVEŠTAJ

office@acdc-kosovo.org

www.acdc-kosovo.org

Čika Jovina 3, Severna Mitrovica

UVOD

NVO Centar za zastupanje demokratske kulture (ACDC) je nevladina organizacija, osnovana i registrovana 2011. godine, sa sedištem u Severnoj Mitrovici. ACDC promovise društveni aktivizam, mobilizaciju građana u javnim debatama i promociju održive saradnje između centralnih, lokalnih vlasti i zajednice u procesu jačanja vladavine prava, demokratije, transparentnosti vlasti, međuetničke saradnje, obrazovanja i rada sa mladima.

I 2023 godine, NVO ACDC ostala je posvećena promovisanju pravde, ljudskih prava i vladavine prava na Kosovu. Nadovezujući se na temelje postavljene prethodnih godina, NVO ACDC je sprovela brojne radionice, istraživanja, obuke, medijske kampanje i konferencije.

Tokom godine, NVO ACDC je organizovala više od 10 konferencija i javnih debata koje su obuhvatile ključna pitanja poput eksproprijacije zemljišta na severu Kosova, diskusije o obrazovanju mladih, radnih prava, diskriminacije, ljudskih prava i međuetničke saradnje. Pored ovih konferencija, ACDC je objavila i istraživačke analize o diskriminaciji, situaciji u pravosuđu na severu, pravima radnika, i objavila 20 tekstova koji se bave ljudskim pravima i društvenim pitanjima na Kosovu. Pored toga, sprovedene su brojne kampanje usmerene na promociju svesti o ulozi i mandatu Ombudsmana, zalaganje za značaj besplatne pravne pomoći na Kosovu, podizanje svesti o pravima žena na radu i rešavanje kritičnih pitanja zaštite životne sredine i prevencije poplava.

Tokom 2023. godine, ukupno je sprovedeno 17 projekata.

Projekat 1:

Dalja podrška pristupu pravosuđu i ljudskim pravima u regionu Mitrovice

Vremenski okvir: 19.08.2022. - 19.06.2023.

Finansirao: UNMIK

Cilj projekta bio je jačanje pravosudnog sistema u regionu Mitrovice kroz poboljšanje prevodilačkih/tumačkih kapaciteta, uslova rada u sudovima, obuke mladih pravika, povećanje kapaciteta Agencije za besplatnu pravnu pomoć i promovisanje uloge Ombudsmana. Postignuti rezultati uključuju povećane kapacitete suda, poboljšane uslove rada, obuku mladih pravika, jačanje kapaciteta Agencije za besplatnu pravnu pomoć i povećanu vidljivost Institucije Ombudsmana.

Rezultati:

- Povećani prevodilački/tumački kapaciteti Osnovnog suda u Mitrovici, i povećani kapaciteti Suda za smanjenje zaostalih predmeta kroz pomoć pravnih saradnika
- Poboljšani uslovi rada u Osnovnom sudu u Mitrovici, kroz opremanje i renoviranje
- Povećan broj mladih pravika iz nevećinskih zajednica obučenih za polaganje pravosudnog ispita
- Povećani kapaciteti Kancelarije Kosovske agencije za besplatnu pravnu pomoć u Severnoj Mitrovici
- Povećana vidljivost uloge i mandata Ombudsmana

Projekat 2:

Grant za organizacioni razvoj

Vremenski okvir: 01.09.2022. - 31.08.2023.

Ovaj grant omogućio je program KCSF-a za podršku civilnom društvu "EJA Kosovo", koji sufinansiraju Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (SDC), Švedska i Vlada Velikog Vojvodstva Luksemburga.

Opšti cilj projekta je povećanje kapaciteta osoblja organizacije kako bi se kreirao jasan pravac organizacionog razvoja koristeći specifične alate i resurse koji će doprineti rastu organizacije, povećati nivo kapaciteta, ojačati sistem internog upravljanja i doprineti boljem pristupu korisnicima projekta.

Rezultati:

- Povećana održivost i funkcionalnost organizacije jačanjem kapaciteta organizacije.
- Ostvareno efikasno upravljanje ljudskim i tehnološkim resursima.

Projekat 3:

Jačanje transparentnosti i vladavine prava u opštinama sa većinski srpskim stanovništvom

Vremenski okvir: 30.09.2022. - 30.09.2023.

Finansirano od strane Biroa za međunarodne narkotike i poslove provođenja zakona (INL).

Opšti cilj projekta je bio da se poboljša administracija pravde na severu Kosova i u opštinama sa većinskim kosovskim Srbima u drugim regionima Kosova kroz podršku pravosudnim institucijama i omogućavanje uključivanja mladih pravika iz nevećinskih zajednica u advokatsku praksu .

Projekat 4:

Zalaganje za bolji položaj trudnica i mladih porodilja

Vremenski okvir: 01.01.2023. - 30.06.2023.

Grant finansira Evropska unija na Kosovu, u okviru projekta „Zaštita i promocija radnih prava ranjivih grupa na tržištu rada “, koji sprovodi Centar za obuku i resurse zagovaranja – ATRC u partnerstvu sa BIRN Kosovo.

Opšti cilj projekta bio je pružanje podrške ženama na Kosovu kroz podizanje svesti o značaju nediskriminacije u oblasti radnog prava, kao i identifikovanje stava građana, ali pre svega žena, o pravima i obavezama zaposlenima. Ciljne grupe su mlade žene, trudnice i samohrane majke koje žive na severu Kosova.

Rezultati:

- Izmeren položaj ciljanih žena i prikupljene su preporuke;
- Javna svest i znanje o mehanizmima zaštite ženskih i radnih prava su podignute kroz kampanju informisanja javnosti.

Projekat 5:

Jačanje ekološke svesti na severu Kosova

Vremenski okvir: 01.03.2023. - 31.08.2023.

Projekat se sprovodi u okviru programa “Integrirano upravljanje vodnim resursima na Kosovu” (IWRM-K), koji finansira Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (SDC) i Vlada Kosova, a sprovodi Skat Consulting Ltd. (Švajcarska) u konzorcijum sa Agencijom za životnu sredinu Austrije (EAA).

Glavni cilj projekta bio je rešavanje izazova vezanih za vodu i rešavanje postojećih i mogućih budućih problema korišćenjem metodologije i pristupa pomoći i podizanja svesti. Ovo je postignuto i merljivo usvajanjem i izradom opštinskih politika i planova za očuvanje postojećih reka.

Projekat 6:

Promovisanje ljudskih prava i principa nediskriminacije na lokalnom nivou

Vremenski okvir: 22.03.2023. - 10.06.2023.

Projekat je osnovala Kancelarija Saveta Evrope u Prištini.

Opšti cilj projekta je podizanje svesti javnosti o (ne)diskriminaciji i podsticanje institucionalnog odgovora na diskriminaciju kroz mobilizaciju svih nadležnih institucija i kroz obuku za osnaživanje opštinskih službenika u Severnoj Mitrovici.

Rezultati:

- Identifikovana percepcija javnosti o diskriminaciji u Severnoj Mitrovici.
- Podignuta svest javnosti o diskriminaciji i dostupnim mehanizmima.
- Povećani kapaciteti lokalne samouprave za prevenciju i reagovanje na diskriminaciju.
- Stvorena sinergija među svim relevantnim akterima na severu Kosova.

Projekat 7:

Onlajn platforma za izgradnju otvorenog i inkluzivnog društva na Kosovu

Vremenski okvir: 28.03.2023. - 31.08.2023.

Podržano od strane IOM-a i Britanske ambasade na Kosovu

Opšti cilj projekta je bio da se olakša međuetnička saradnja među zajednicama na Kosovu, kroz prilagođenu onlajn platformu za Kancelariju za pitanja zajednica i podršku predstavnicima nevećinskih zajednica.

Rezultati:

- Uključivanje predstavnika nevećinskih zajednica u prikupljanje potreba svake zajednice na Kosovu.
- Uključene potrebe i preporuke u onlajn platformu, služeći svakoj zajednici na Kosovu.
- Podignuta svest javnosti o važnosti saradnje preko etničkih linija, o radu Kancelarije za pitanja zajednica i platformi kao dostupnom mehanizmu za saradnju i rešavanje problema.
- Omogućena saradnju lidera zajednica u formulisanju njihovih potreba i saradnje sa Kancelarijom za pitanja zajednica.

Projekat 8:

Promovisanje prava i uloge građana kroz smanjenje rizika od prirodnih katastrofa

Vremenski okvir: 01.05.2023. - 01.11.2023.

Finansirao: SMART Balkan

Opšti cilj projekta bio je podizanje svesti o rizicima od katastrofa, klimatskih promena i promovisanje društvene kohezije među članovima zajednice kako bi se osigurali dugoročni rezultati i poboljšao uticaj na proces donošenja odluka.

Rezultati:

- Razvijena lokalna strategija za prevenciju od poplava i adekvatan odgovor u datim situacijama.
- Ojačana društvena kohezija i uključenost građana u procese donošenja odluka kroz posebno planirane aktivnosti sa svim važnim lokalnim akterima.
- Javnost je informisana o opasnostima od poplava i podignuta je svest kroz medijsku kampanju.

Projekat 9:

Unapređenje kapaciteta Agencije za besplatnu pravnu pomoć na severu Kosova

Vremenski okvir: 01. 05.2023. - 31.10.2023.

Finansira: Fond za razvoj zajednice - CDF

Opšti cilj ovog projekta bio je unapređenje saradnje između nevećinskih zajednica na severu Kosova i Agencije za besplatnu pravnu pomoć i poboljšanje uslova za branioce ljudskih prava i povećanje nivoa kvaliteta pružanja usluga od strane Agencije.

Rezultati:

- Rad mobilne agencije za Besplatnu pravna pomoć je pojačan sa još jednim advokatom
- Većina stanovništva je upoznata sa delokrugom i radom agencije za besplatnu pravnu pomoći u vezi sa poštovanjem i ostvarivanjem ljudskih prava, kritičkim mišljenjem i aktivnim građanstvom, kao i sa univerzalnim vrednostima ljudskih prava putem kampanje na društvenim mrežama i izloženim kritičkim mišljenjem kroz op-edove.

Projekat 10:

Jačanje perspektive ljudskih prava iz ugla manjinskih grupa

Vremenski okvir: 01.06.2023. - 30.11.2023.

Projekat je podržan od strane Fonda za razvoj zajednice, kroz program HumanRightivism , koji finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju – Sida .

Opšti cilj projekta bio je osnaživanje mladih ljudi koji dolaze iz nevećinskih zajednica na severu Kosova i podrška aktivnom učešću svih članova školske zajednice kako bi se integrisale vrednosti i principi ljudskih prava u sve oblasti obrazovnog života i naglasila važnost obrazovanje o ljudskim pravima.

Rezultati

- Aktivni građani iz svih zajednica na severu Kosova su ohrabreni i podržani u razvoju globalne kulture ljudskih prava putem obrazovanja i osnaživanja mladih, nastavnika i šire školske zajednice radi stvaranja veće vrednosti ljudskih prava na Kosovu.
- Promovisano je razumevanje, poštovanje i uživanje u ljudskim pravima, kritičko razmišljanje i aktivni građani, kao i univerzalne vrednosti ljudskih prava putem #humanrightschampions kampanje za zagovaranje i izloženog kritičkog razmišljanja kroz op-ed članke.

Projekat 11:

Promovisanje međuetničkog dijaloga u lokalnoj samoupravi 2023

Vremenski okvir: 01.02.2023. - 31.01.2024.

Projekat finansira Nacionalna zadužbina za demokratiju (NED)

Kroz ankete, fokus grupe i sveobuhvatne analize, projekat je imao za cilj razumijevanje perspektiva zajednice i razvoj lokalnih akcionih planova za osnaživanje Odbora za zajednice u Zvečanu.

Inicijativa dalje uključuje organizovanje sastanaka zajednice, održavanje javnih konferencija i podsticanje saradnje i izgradnju snažnijih veza među različitim zajednicama u regionu.

Projekat 12:

Povećanje zapošljivosti srpske i bošnjačke zajednice

Vremenski okvir: 01.08.2023. - 31.05.2024.

Ovaj projekat ima za cilj uvođenje inovativnih pristupa koji poboljšavaju zapošljivost pripadnika srpske i bosanske zajednice. Fokus je na bliskoj saradnji sa kosovskim institucijama, odnosno Kosovskom agencijom za zapošljavanje u dopiranju do srpske i bosanske zajednice i obezbeđivanju obuka.

Opšti cilj je da doprinese ekonomskom razvoju i povećanju zaposlenosti na tržištu rada na severu Kosova kroz osnaživanje mladih ljudi. Ovaj cilj će se postići kroz osnaživanje mladih ljudi da budu konkurentniji na tržištu rada. Mladi nezaposleni iz srpske i bosanske zajednice će se obratiti u saradnji sa agencijama za zapošljavanje Severne Mitrovice.

Ovaj projekat podržava Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), Savezna Republika Nemačka.

Projekat 13:

Podrška pristupu pravosuđu na severu Kosova

Vremenski okvir: 24.08.2023. - 24.06.2024.

Ovaj projekat ima za cilj da obezbedi dalju podršku integrisanom pravosuđu na severu Kosova nastavkom pružanja usluga prevodilaca/tumača i četiri pravna saradnika u Osnovnom sudu u Mitrovici i popuni prazninu sve dok Sudski Savet Kosova ne angažuje dodatne prevodioce i pravne saradnike.

Pored podrške integrisanom pravosuđu, projekat će unaprediti konsolidaciju vladavine prava na severu Kosova povećanjem lokalnih kapaciteta za besplatnu pravnu pomoć i pružanjem podrške mladim pravnicima iz nevećinskih zajednica da se pripreme za pravosudni ispit u Kosovo.

Takođe, projekat ima za cilj uključivanje lokalnih zajednica na severu Kosova putem dijaloga o budućnosti integrisanog pravosuđa putem konferencija i javnih sastanaka. Pored toga, cilj je prikupljanje tačnih saznanja o funkcionisanju integrisanog pravosuđa i javnom mišljenju o istom.

Projekat 14:

M4Y opštine za mlade - Osnaživanje mladih za promene

Vremenski okvir: 01.09.2023. - 30.06.2024.

Finansiranje projekta i partneri: Ceo program je podržan od strane Vlade Japana preko Japanskog fonda za socijalni razvoj, uz učešće Ministarstva lokalne uprave i administracije Republike Kosovo, zajedno sa Fondom za razvoj zajednice (CDF).

- Misija projekta je da osnaži mlade pojedince od 15 do 24 godine na Kosovu podstičući njihovo aktivno učešće u razvoju zajednice.
- Inicijative mladih: Zajedno sa 15 opština, podržaćemo projekte vođene mladima koji se bave lokalnim pitanjima.
- Uticaj na zajednicu: Naš cilj je da uspešno završimo 100 projekata u zajednici, a svi pokrenuti strašću i posvećenošću mladih sa Kosova.

Ciljane opštine: Za nastavak projekta M4Y dodaje se još opština. ACDC će biti zadužen za sledeće opštine: Ranilug, Srbica, Vučitrn, Gračanica i Kosovo Polje.

Projekat 15:

Pristup pravdi za sve: Poboljšanje pristupa besplatnoj pravnoj pomoći na severu Kosova

Vremenski okvir: 15.09.2023. - 15.03.2024.

Podržano od strane Ministarstva za zajednice i povratak

Cilj ovog projekta je unapređenje kapaciteta i promocija zaštite prava zajednica na severu Kosova. Kroz različite aktivnosti i inicijative, projekat će imati za cilj da poboljša saradnju između nevećinskih zajednica na severu Kosova i relevantnih institucija, sa posebnim fokusom na pružanje besplatne pravne pomoći kao jednog od mehanizama zaštite ljudskih prava.

Projekat će se baviti podizanjem svesti o ljudskim pravima putem kampanja na društvenim mrežama i autorskih tekstova koji će istraživati i ukazivati na pitanja koja su od ključnog značaja za zaštitu prava zajednica. Fokus će biti na uključivanju žena i mladih u inicijative za informisanje i aktivno građanstvo u kontekstu zaštite ljudskih prava.

Projekat 16:

Unapređenje ljudskih prava kroz povećanje javne svesti

Vremenski okvir: 30.09.2023. - 30.06.2024

Finansirao UNMIK

Projekat je osmišljen da odgovori na trenutnu situaciju ljudskih prava usred ponovljenih navoda o kršenju ljudskih prava na severu Kosova i stalnog jaza u zaštiti ljudskih prava. Kroz poboljšanu saradnju, pristupačnost i svest, projekat ima za cilj da osnaži stanovnike, ojača poverenje u institucije i promoviše efikasne mehanizme za rešavanje izazova ljudskih prava na severu Kosova.

Projekat će nastojati da postigne sledeće rezultate: ojačan Forum saradnje između Institucije Ombudsmana Kosova (OiK) i civilnog društva; funkcionalan obrazac za žalbe na internet stranici OiK-a ; povećana svest o ljudskim pravima i mehanizmima obeštećenja; razvijen obrazac stila izveštavanja za OIK zasnovan na indikatorima ljudskih prava; poboljšano praćenje, izveštavanje i povećana svest o stanju ljudskih prava.

Projekat 17:

Jačanje transparentnosti i vladavine prava u opštinama sa većinski srpskim stanovništvom 2023-2024

Vremenski okvir: 15.11.2023. - 15.11.2024.

Opšti cilj projekta je unapređenje administracije pravde na severu Kosova i područjima sa većinskim srpskim stanovništvom širom Kosova putem poboljšanja efikasnosti integrisanih pravosudnih institucija, olakšavanjem uključivanja mladih pravnika iz nevećinskih zajednica u pravni sektor i podizanjem svesti javnosti o funkcionisanju ovih institucija i pravima građana.

Ciljevi:

- Povećati efikasnost integrisanih pravosudnih institucija na severu Kosova i drugim oblastima sa većinskim kosovskim Srbima na Kosovu.
- Da doprinese boljem uključivanju mladih advokata iz nevećinskih zajednica na Kosovu u advokatsku praksu.
- Podići svest javnosti o funkcionisanju integrisanih pravosudnih institucija na severu Kosova i većinskim srpskim oblastima i pravima građana pred ovim institucijama.

